

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר
צדקת פרזונו בישראל
שמחת תורה — תרכ"א

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה" צמח צדק" —

מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב-יד



על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

לזכות
חיילי צבא ההגנה לישראל
ולזכות
תושבי ארץ הקודש
שיחיו
ולזכות
כל השבויים והנעדרים
ישמרם השי"ת מכל צרה וצוקה
וישובו שלמים בגופם ובנפשם



נדפס ע"י
הרה"ת ר' מנחם מענדל וזוגתו מרת דבורה לאה שיחיו
קאלטמאנן

MAAMAR
TZIDKAT PIRZONO BEYISROEL

Copyright © 2023
by

Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ש"פ נח הבעל"ט, הננו מו"ל בזה מאמר ד"ה „צדקת פרזונו בישראל“, מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק.

בסוף הקונטרס – פאקסימיליא מהכתב-יד.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.



הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא והרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים“

מוצאי ש"ק פ' בראשית, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

צדקת¹ פרזונו בישראל² וארז³ אל תיקרי פרזונו אלא פרזונו צדקה עשה
הקב"ה עם ישראל שפזרן בין אומות העולם וכו'. ולהבין ענין זה, וגם
עפ"י יובן ענין שורש שמיני עצרת ושמחת תורה. הנה ארז⁴ והנצח⁵ זו בנין
ירושלים, דלעתיד יהי ממדת הנצח ולכן יהי לנצחים, וכמ"ש ומלכותו⁶ מלכות
עולם דלא⁶ אשתני, וכמו שאנו אומרים ולירושלים⁷ בית מקדשך בשמחת עולם,
שלהיות הבנין ירושלים שמחת עולם דוקא, הוא דווקא מבחי' הנצחון, משא"כ
בית ראשון שלא היה שמחת עולם אלא עמד ת"י שנה וכן בית שני לא היה שמחת
עולם, מפני שלא היה מבחי' נצחון. אבל לעתיד שיהי בבחי' נצחון, יהי בבחי'
נצחיות. וגם האבות⁸ היו מבחי' מרכבה, כמ"ש אברהם⁹ אוהבי שהי' בחי' מרכבה¹⁰
לחסד דאצילות, ויצחק לבחי' גבורה כמ"ש ופחד¹¹ יצחק היה לי. הרי ארז¹² תמו¹²
זכות אבות, וגם מה שנשבעת¹³ לאבותינו מימי קדם ג"כ תמו, שהרי נראה שנחבר

בישראל צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרן
 לבין האומות, כדי שיהיה להם בחינת אתכפיא
 וימשיכו בחינת נצח והתגלות ה' חסדים, על
 ידי שגם הם יגלו אוצר של יראת שמים שלהם
 לצורך הניצוח לאכפיא כו' עיי"ש היטב ותמצא
 נחת כו'.

- 2) צדקת פרזונו בישראל: ס' שופטים ה, יא.
- 3) וארז אל תיקרי פרזונו: פסחים פז, ב.
- 4) והנצח זו בנין ירושלים: דברי הימים א
 כט, יא. ראה ברכות נח, א. [נראה בהנסמן
 בתו"ח בשלח שם ע' רכא, ב].
- 5) ומלכותו מלכות עולם: ע"פ דניאל ג, לג.
 ז, כז.
- 6) דלא אשתני: ראה זח"א רכא, ב ואילך.
 זח"ג קז, א.
- 7) ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם:
 מוסף ליו"ט.
- 8) האבות היו מבחי' מרכבה: ב"ר פמ"ז, ו.
 פפ"ב, ו.
- 9) אברהם אוהבי: ישעי' מא, ח.
- 10) מרכבה לחסד דאצילות: ראה מאורא
 מערכת אבות סכ"ז.
- 11) ופחד יצחק היה לי: ויצא לא, מב.
- 12) תמו זכות אבות: ראה שבת נה, א. ויק"ר
 פל"ו, ו. ירושלמי סנהדרין פ"י, ה"א.
- 13) שנשבעת לאבותינו מימי קדם: מיכה ז,
 כ.

1) צדקת פרזונו בישראל: נדפס מכתב-יד
 106 (קח, א), והוא הנחה ממאמר כ"ק אדמו"ר
 הצ"צ, ולא נתברר עדיין מי הכותב, ויתכן שהוא
 הנחה מאת הרה"ק הרה"ח הר"ה מפאריטש.
 אחר המאמר נמצא בכת"י ביאור המתחיל
 „להבין בתוספות ביאור ענין צדקת פרזונו”.
 נוסח שני מהמאמר נמצא בכתב-יד 567 (יג,
 א) וכותרתו: „בשמחת תורה תרכ"א (מיוסד
 על לשון המאמר כאן, בתוספת כמה ענינים,
 ומחולק לח' סעיפים).

וראה גם, מאמר צדקת פרזונו – מכ"ק
 אדמו"ר הזקן: מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע'
 תתקפט ואילך. מכ"ק אדמו"ר האמצעי: תו"ח
 בשלח רכא, ד. מכ"ק אדמו"ר הצ"צ: אוה"ת
 בשלח ע' עתר. מאמרי אדמו"ר הצ"צ „הנחות”,
 ח"ג ע' תפז. מכ"ק אדמו"ר מהר"ש: סה"מ
 תרכ"ו ע' רפה. תרכ"ט ע' נט. מכ"ק אדמו"ר
 מוהרש"ב: סה"מ אעת"ר ע' קעז (ד"ה והביאנו
 לציון עירך ברינה). מכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ:
 סה"מ תרפ"ט ע' 113 ואילך. מכ"ק רבינו:
 סה"מ תשי"ד ע' מח. תשכ"ד (סה"מ באתי לגני
 ח"א ע' רנו ואילך). סה"מ תשכ"ט ע' סה. ע'
 עט. תשל"ט (סה"מ מלוקט ח"ד ע' צא ואילך.
 בהוצאה חדשה – ח"ב כסלו ע' עד).

בס' דרך מצותיך יא, ב מזכיר וטובן מאמר
 זה: „וזהו שכתוב והנצח זו בנין ירושלים,
 וכמ"ש במ"א באורך על פסוק צדקת פרזונו

צדקת פרונו בישראל

הבית. אבל לעתיד כשיהי' מבחי' נצח, יהי' נצחיות כנ"ל. וצ"ל הטעם, שהרי בחי' נצח הוא מדה כמו שאר המדות, כמ"ש לך¹⁴ הוי' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח, ואדרבה עיקר המדות שבאדם חסד דין רחמים, ומפני [מה] דווקא הטעם בשמחות עולם דלעתיד, הוא מפני שהנצח זו בנין ירושלים.

אך הענין הוא, בהיות ידוע שמלכותא¹⁵ דרקיע הוא כמלכותא דארעא. והנה במלכותא דארעא אנו רואים במלך בשר ודם שנמוסי מלוכה הוא שיאצור אוצרות גדולות מכל מיני סגולת מלכים וכל כלי יקר ואבנים טובות יקרים מאוד וכו', וכן יקר הזה הנאצר באוצר המלך סגור יהי' ומוצנע בתכלית בתמידית הוא הנקרא אוצר, מפני שקיבץ בו במשך זמן רב מדור לדור, ולא יפרד לעולם ליטול ממנו אפי' כלי אחד ודבר אחד מן הדברים החפצים והיקרים, ולכן נקרא אוצר. כי פי' אוצר הוא דבר הנאצר, משא"כ אם מסתעף ממנו אינו נקרא אוצר. וזהו וכמטמונים¹⁶ תחפשנה, שהמטמון צריך חיפוש גדול, לפי שמטמונים של האוצרות וכיוצא סגורים הם בתכלית ההסגר וד"ל.

והנה אם יחפוץ המלך בהחפצים היקרים שנטמנו באוצר המלך ולהתענג בהם, אינו מצוה ליקח מאוצר המלך, כי אינו חפץ בהיגלות נגלות מטמוני ומסתוריו שנסתרו ונטמנו זה שנים רבות, ובפרט אוצרות שנאצרו מימי אבותיו וכיוצא, כי התענוג שיתענג בהכלים אינו כדאי לגבי גודל חמדת יקרת הכלי אצלו, ומכל שכן שאינו מוכר אותם על הוצאות צרכיו שאז חסר לגמרי, רק לפרקים בעת מן העיתים בתענוג נפלא ועצום מאוד, כמו בבשורה טובה שכבשו מלחמה כמו בינאי¹⁷ המלך שכבש ס' כרכים, או בשמחת בנו וכיוצא, אזי יוציא גם כלי חמדה היקרים שבאוצרות לראות את¹⁸ יקר תפארת גדולתו לפני השרים או בעת חתונתו כמבואר במשתה דאחשוורוש כשלקח אסתר המלכה לאשה וגם כמ"ש בהראותו¹⁹ את עושר כבוד מלכותו כו'. וגם כשצריך המלך לנצח שונאיו שיש לו מלחמה עם מלך אחד שאותו המלך רוצה להתגבר עליו או גם מלך קטן שאינו רוצה להתגבר עליו אלא לכפותו תחת ידו שיהא הוא המושל כל העולם, וכבר הוזל כל כסף וזהב ואין לו עוד להוצאות המלחמה, הנה יקח ויבזז גם מן האוצרות שנאצר מימות אבותיו מכל²⁰ הון ויקר נחמד וגם מכל מיני אבנים יקרים כדי להוציא להוצאות מלחמה ומוכר אותם בחצי שוים ממש כידוע זה בנמוסי המלכים שיבזבו כל אוצרותיהם במלחמתן. וכל זה בשביל הנצחון כדי לנצח לשונאיו. הנה מזה הוראה שהנצחון מגיע בפנימיות הנפש מאוד, שבשביל

14) לך הוי' הגדולה: דברי הימים א כט, יא.

15) שמלכותא דרקיע הוא כמלכותא דארעא: ד.

16) כמטמונים תחפשנה: ראה משלי ב, ד.

17) בינאי המלך שכבש ס' כרכים: קידושין

18) את יקר תפארת גדולתו: ע"פ אסתר א,

19) בהראותו את עושר כבוד מלכותו: אסתר

20) מכל הון ויקר: משלי א, יג. כד, ד.

ראה ברכות נח, א.

צדקת פרונו בישראל

ז

הנצחון מבזבז גם כל האוצרות כלי יקר הנחמדים אצלו יותר מתענוג שלו, שהרי אינו רוצה להשתעשע בהם בשביל תענוגים ובשביל הניצוח מוכר אותם לגמרי, מזה ראי' שהתענוג דאוצר הוא כלא לגבי התענוג של הניצוח.

והנה עתה צ"ל למעלה ענין אוצרות. כי הנה כתיב לך הגדולה והגבורה והתפארת כו'. פי' גדולה פי' הוא התפשטות, וכתיב ולגדולתו²¹ אין חקר שאין סוף להתפשטותו כי אין לו שיעור למטה בהתפשטותו, וכמ"ש אמ"כ²² אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך, ושאלו הוא בחי' ד' ארצות אשר מתחת לארץ. והנה כמו שא"ס להתפשטותו כך א"ס לכמו שהוא למעלה בעילוי אחר עילוי בעצמות.

וזה פירוש הקדיש יתגדל ויתקדש שמי' רבא. יתגדל נקרא בחי' התפשטות א"ס למטה מטה, ויתקדש הוא מה שהוא מובדל בעילוי אחר עילוי בעצמות. ופירוש יתגדל ויתקדש, שבחי' קדוש יתגדל, דהיינו מה שהוא בעילוי אחר עילוי בעצמות יומשך גם למטה, כמבואר²³ בזוהר מאמר הסבא דמשפטים. בעלמא דברא כרעותי' הוא בחי' כתר, וימליך מלכותי' הוא בחי' מל'. ואח"כ אומרים יהא שמי' רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא, שיהי' המשכות שמי' רבא גם לעלם כו'. ואח"כ אומרים ויתרומם ויתנשא לעילא מן כל ברכתא ושירתא דאמירן בעלמא שהוא ההיפוך שיהא שמי' רבא מברך כו'.

אך הענין הוא, כי באמת אוא"ס²⁴ למעלה עד אין קץ והוא בחי' קדוש ומובדל, וזהו לעילא מכל ברכתא ושירתא, רק שיכולין להבין מאחר שא"ס להתפשטותו אזי אין לו שיעור למעלה, כמו שהוא בעומק²⁵ תחת כך הוא בעומק רום, פי' עומק של רום כו', אבל באמת אין ערוך כלל בחי' ההתפשטות לכמו שהוא למעלה בעילוי אחר עילוי. ואינו כמו מבשרי²⁶ אחזה אלוה, שיש כחות הנפש המתפשטות בגוף ועצמות הנפש שאינו מתפשט, וכמו כן על דרך דוגמא נשער בחי' התפשטות של אא"ס למטה מטה נגד מה שהוא למעלה בעילוי אחר עילוי בעצמות. אינו כן, כי הרי הנפש הוא ג"כ בחי' התהוות שנתהווה ונברא, ויכולים הכחות²⁷ הגוף לעצם, משא"כ א"ס²⁸ אין לו תחילה ואין בערך בחי'

25 בעומק תחת . . בעומק רום: סי' פ"א, מ"ה.

26 מבשרי אחזה אלוה: ע"פ איוב כח, יב. 27 הכחות הגוף לעצם: כ"ה בהכת"י.

28 א"ס אין לו תחילה: ראה מאמרי אדה"ז תקס"ז ע' כג ואילך. אה"ת ענינים ע' קסב ואילך. המשך תער"ב ח"א פנ"ג (ע' קכה) – בהוצאה החדשה).

21 ולגדולתו אין חקר: תהלים קמה, ג.

22 אם אסק שמים: שם קלט, ח.

23 כמבואר בזוהר מאמר הסבא דמשפטים: ראה זח"ב קה, א.

24 אוא"ס למעלה עד אין קץ: ז"ח יתרו לד, ד. תקו"ז ת"ט (מ, ב). סתנ"ז. תו"ח נח סט, ב ובהערה 11.

צדקת פרזונו בישראל

ההתפשטות לכמו שהוא למעלה. וזהו דאמירן בעלמא, פירוש דאמירן, בעשרה מאמרות הוא לעילא מכל כו'.

וגם יש עוד לפרש דאמירן בעלמא, מה שאפשר לומר, דהיינו המשכה שיוכל להיות מאתו יתברך בעשרה מאמרות, מכל זה הוא לעילא. ובחי' זו נקרא בזוהר²⁹ סתימא דכל סתימין, וכמ"ש הנה"ש³⁰ השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, שמים הוא בחי' סובב כל עלמין, המתנשא³¹ מימות עולם, ושמי השמים הוא בחי' סתימא דכל סתימין, שגם הסתומות הוא בחי' גילוי לגבי, וגם שמי השמים לא יכלכלוך, כי באמת אין לו שיעור למעלה בעילוי אחר עילוי. ועל זה כתיב ישת³² חושך סתרו, וכתיב מגלה³³ עמוקות מני חושך, שפירוש חושך אינו חושך גמור, אלא פירוש חושך הוא לשון העלם עצמיות, ועמוקות לשון רבים הוא עומק אחר עומק כו'.

והנה כל אלה בחי' העלם שבעצמותו נקרא בשם אוצרות. עד"מ במלך כו' שיש לו אוצרות ששם נטמן כל הון יקר ונעלם ולא מגלה אותם רק בעת³⁴ חתונתו ושמחת לבו או בעת המלחמה כנ"ל, כמו כן כתיב למעלה מוצא³⁵ רוח מאוצרותיו שהכה בכורי מצרים, בחי' עשר³⁶ כתרין דקליפה שמקבלים ממ"ח צירופי אלקים, ונקרא אדמת³⁷ בני ח"ם, כידוע שיש ק"כ³⁸ צירופי אלקים, וממ"ח³⁹ צירופים האחרונים מקבלים גם אומות העולם יניקה ממותרות ואחוריים. ובמצרים כתיב ויכבד⁴⁰ פרעה את לבו, שאז נתגבר הנצחון על המנגד, ולכן הוציא רוח מאוצרותיו. וזהו יותר גדול גם מההתגלות שבמ"ת, דכתיב וירד⁴¹ ה' על הר סיני, שהי' אז ג"כ התגלות כל האורות עליונים, אבל במצרים שהי' מחמת הנצחון הי' יותר נעלה כנ"ל במשל.

ועל פי זה יובן בענין צדקת פרזונו צדקה עשה הקב"ה שפזרן לבין האומות, שדוקא על ידי שפזרן לבין אומות העולם, והם מדוחקים בדוחק שעבוד

36) עשר כתרין דקליפה: ראה ע"ח שיי"א (שער המלכים) פ"י. פרע"ח שער הקדישים פ"ד. תניא פ"ו. אגרת הקדש סכ"ה.
37) אדמת בני ח"ם: ע"פ ברכת ק"ש (אמת ואמונה).

38) ק"כ צירופי אלקים: ראה ספר הליקוטים להאריז"ל ר"פ בא. ע"ח שט"ו (שער הזיווגים) פ"ו.

39) וממ"ח צירופים האחרונים: ראה פ"ח ש"א (שח"מ) פ"ה.

40) ויכבד פרעה את לבו: וראה ח, כח.

41) וירד ה' על הר סיני: יתרו יט, כ.

29) בזוהר סתימא דכל סתימין: ראה זהר בהקדמה ב, א. ועוד.

30) הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך: מלכים-א ח, כז.

31) המתנשא מימות עולם: ע"פ ברכת יוצר.

32) ישת חושך סתרו: תהלים יח, יב.

33) מגלה עמוקות מני חושך: איוב יב, כב.

34) בעת חתונתו: הקשר בין חתונה לגילוי

אוצרות – ראה בשיחת ש"פ וישב תשי"ד ס"א ואילך [תורת מנחם חלק יו"ד ע' 265 ואילך].

35) מוצא רוח מאוצרותיו: תהלים קלה, ז.

צדקת פרונוני בישראל

ט

הפרנסה בתכלית, על ידי זה יתגבר מדת הנצחון. ביאור הענין הוא, כי הנה ארז"ל אין⁴² להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים. ולכאורה אינו מובן, הלא ארז"ל הכל⁴³ בידי שמים חוץ מיראת שמים, שיראת שמים הבחירה ניתנה ביד האדם. וגם להבין ענין אוצר של יראת שמים, שהלא יראת שמים הוא בחי' התגלות, ואוצר אינו שייך אלא בדבר הנעלם כו'.

אך הענין הוא, כידוע שירידת הנשמה לגוף הוא רק לברר נפש הבהמית, כמ"ש למען⁴⁴ דעת כל עמי הארץ כו', כי הנשמה⁴⁵ בעצמה אינה צריכה תיקון, שהנשמה היתה עומדת למעלה דבוקה באלקים חיים, כמ"ש והיתה⁴⁶ נפש אדוני צרורה בצרור החיים וכו', וכמ"ש באלהו ה'⁴⁷ אשר עמדתי לפניו, ונקרא מזלא בלשון רז"ל שאמרו אע"ג⁴⁸ דאיהו לא חזי מזלי' חזי, שהוא בחי' שורש הנשמה שלמעלה, וכתוב חדשים⁴⁹ לבקרים רבה אמונתך, שבכל בוקר מתחדש כח א"ח⁵⁰ מהנשמה, וכמ"ש בכל⁵¹ אשר תמצא ידך לעשות בכחך, ולכן אין יום אחד דומה לחבירו, שפעם מתפעל במוח ופעם מתפעל בלב ופעם לא במוח ולא בלב אלא במעשה לבד בסור מרע ועשה טוב.

והנה בחי' זו נקרא יראת שמים, שהוא בחי' התגלות, ואוצר של יראת שמים הוא בחי' תעלומות לב, כידוע שמשכן⁵² נפש הבהמית הוא בחלל השמאלי ונפש האלקית הוא בחלל הימיני שמשכנה היא בחלל הימיני, וכפי אופן שרשה למעלה תועלת הוא לשבר במדות רעות בשרשן ממש על ידי התעוררות בחי' תעלומות לב, או כשמתגבר המנגד שהוא הרע אשר בחלל השמאלי, ורוצה להפילו בתאוות זרות לגמרי, אז מתעורר בחי' תעלומות לב, מה שאין בכח גילוי הנשמה. והרי זה כמשל בעת המלחמה שמחמת הניצחון להגביר על זולתו יכול להגביה משא מה שעשרה בני אדם צריכים להגביה אותה כו'. והוא הנקרא אוצר של יראת שמים, שאוצר זה מתגלה דווקא בשביל הניצחון לאכפייא לנפש הבהמית.

47 ה' אשר עמדתי לפניו: מלכים-א יז, א.

48 אע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי: מגילה ג,

א. וש"נ.

49 חדשים לבקרים רבה אמונתך: איכה ג,

כג.

50 א"ח: כ"ה בהכתי"י.

51 בכל אשר תמצא ידך לעשות בכחך:

קהלת ט, י.

52 שמשכן נפש הבהמית הוא בחלל

השמאלי: ראה תניא פ"ט.

42 אין להקב"ה בעולמו: ראה ברכות לג, ב.

שבת לא, ב.

43 הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים:

ברכות לג, ב. וש"נ. הובא בפרש"י עה"ת עקב

י, ב.

44 למען דעת כל עמי הארץ: מלכים-א ח, ס.

45 הנשמה בעצמה אינה צריכה תיקון:

בתניא פל"ז (מח, ב) מציין לע"ח שער כו [שער

הצלם פ"א].

46 והיתה נפש אדוני צרורה: שמואל-א כה,

כט.

צדקת פרונו בישראל

והנה ידוע דבאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא⁵³ מתעורר בחי' אוצר שלמעלה, בחי' סתימא דכל סתימין, בחי' מגלה עמוקות מיני חושך, בכדי לאכפייא לסטרא אחרא [כנ"ל] בענין מוציא רוח מאוצרותיו להכות כל בכורי מצרים כו'. ועל פי זה יובן ענין הנ"ל דהנצח זו בנין ירושלים, ולכן יהי' שמחת עולם, שמפני שפזרון לבין אומות העולם כנ"ל, על ידי זה יתעורר מדת הנצחון מצד המנגד ויתגלה כל האוצרות שלמעלה כנ"ל וד"ל.

אך באמת אין המשל הנ"ל דומה להנמשל, כי במלכותא דארעא הרי שייך בחי' מנגד ושונא שיתעורר מחמתו בחי' נצחון, אבל למעלה במלכותא דשמיא איך שייך בחי' מנגד [ושונא שיתעורר מחמתו בחי' נצחון], והלא כתיב כו"כ⁵⁴ ממך הכל, וכתיב זה⁵⁵ לעומת זה עשה האלקים, שגם הלעומת זה עשה אלקים ע"י שישת חושך סתרו, וכמ"ש באורך⁵⁶ נראה אור, שמה שנראה אור הוא רק הארה דהארה מבחי' אורך העצמי, ובחי' זו הוא מהמאציל להנאצלים ומאצילות לבי"ע, עד שנתהווה יש נפרד לעצמו לאמר לי⁵⁷ יאורי כו'. ולמה עשה ה' כזאת, להיות בחי' מנגד ויתעורר בחי' נצחון ועל ידי נצחון יתגלה כל המטמונים עילאין, והלא המנגד אינו מנגד אמיתי, וגם מדת הנצחון בטילה אליו בתכלית כמ"ש לך הוי' הגדולה כו' והנצח, והי' יכול שיהי' התגלות מצד עצמן בלי נצחון כמו בעולם הבא.

אך הענין הוא, כמו ענין הגדולה וגבורה, שאא"ס בעצמו הוא פשוט בתכלית הפשיטות ואין שייך ליקרא בשם גדולה כו', (כמו כן יובן בענין הנצח, שכך הי' רצון המאציל שיהי' העולם עצמותו עד שיקרא בשם גדולה כו'), עד שיהי' בחי' מנגד ויתעורר מבחי' נצחון, כמשל המלחמה בעת מלחמה על שונאיו.

וזהו שכתוב אפס⁵⁸ בלתיך גואלינו לימות המשיח ואין דומה לך מושיענו לתחיית המתים ואין זולתיך מלכינו לחיי עולם הבא, שימות המשיח הוא הדוגמא דנצחון המלחמה, ועולם הבא הוא אחר תשלום הנצחון, והרי זה כמשל המלך אחרי גמר הנצח אזי מוציא כל כלי היקרים המונחים באוצרותיו ומשתעשע בהם. ועל פי כל הנ"ל יובן ענין והנצח זהו בנין ירושלים, ולכן יהי' שמחת עולם כנ"ל וד"ל.



55) זה לעומת זה עשה האלקים: ע"פ קהלת ז, יד.

56) באורך נראה אור: תהלים לו, י.

57) לי יאורי: יחזקאל כט, ג.

58) אפס בלתיך גואלינו: ברכת יוצר לשבת.

53) דבאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא:

ראה זח"א פח, א. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' קצ. וש"נ.

54) כי מנך הכל: דברי הימים א כט, יד.

לזכות
הילדה **אורה חי'** שתחי'
נולדה ביום ג', ב' חשון ה'תשפ"ד
ויה"ר שהורי' יגדלוה לתורה ולחופה ולמעשים טובים

ולזכות
אחי' **מיכאל חיים** שיחי'

נדפס ע"י ולזכות הורי'
הרה"ת ר' **מנחם מענדל** וזוגתו מרת **דבורה לאה**
שיחיו
קאלטמאנן

וזקני'
הרה"ת ר' **ארי'** וזוגתו מרת **אסתר נחמה דינה** שיחיו **קאלטמאנן**
ר' **נטע** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **פיינשטיין**
מרת **שלומית חנה** תחי' **קאלטמאנן**
הרב ר' **יעקב** וזוגתו מרת **אלישבע** שיחיו **טאראן**



ולעילוי נשמת
ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה** הי"ד